
Публикуван на: 12-12-2006

Източник: [Портал Европа](#)

Интервю на Милена Бояджиева от електронното издание "Експрес БГ"

Европейският регламент казва: суспендираш участието си в другата позиция във властта - на кмет или на народен представител в националния парламент, докато трае кампанията. В момента, в който те изберат, трябва окончателно да напуснеш. Чисто процедурно това означава, че ако искаш да запазиш позицията си, трябва да го направиш преди официално да са обявени резултатите от вота за Европарламент, казва пред ЕКСПРЕС. БГ директорът на Европейския институт. И още: Не е редно изселниците ни в Турция да гласуват за евродепутати.

Г-жо Николова, предстоят избори за членове на Европейския парламент (ЕП). Като човек, участвал в изборни битки, как оценявате предизвикателствата пред избирателите и кандидатите?

За мен нормалната опция беше изборите да се проведат до края на тази година. Така нямаше да оставяме на Народното събрание да избира временни членове на ЕП, а от 1 януари избраните българи щяха да поемат работата си.

Вотът можеше да е самостоятелен или съчетан с президентския, защото имаше много общо говорене. Но е нелогично той да се съчетае с местния, защото ще става дума за различни видове политика. Все едно е да говорите за сметосъбирането в община Антон и за ЕС като глобален играч на глобалната политическа сцена.

Какво трябва да говорят кандидатите, за да разберат хората, какво ще свършат техните избраници в ЕП?

Трябва се опитат да осмислят какво означава за тях Европейският парламент. Той има изключителното правомощие да определя бюджета на съюза, не само в седемгодишен период, но и за съответната година. Кандидатите трябва да обяснят как това се отразява на националните политики. Как те, чрез парламентарните групи, в които ще се включат, ще участват във формирането на национална политика. Защото е изчислено, че 80% от националното законодателство във всички страни членки е това, което приема Брюксел. Евродепутатите трябва да преценят в какви политически групи ще бъдат, защото не е честно да се бъркат послания.

Ще се срещнат избирателите с различно поведение на левицата и десницата тук и там?

Поведенията са много различни. Имаше един интересен тест в ЕП, когато се говореше за конституцията. (И в България трябва да се повдигне въпросът за конституцията "има ли нужда от федерализъм".) В този тест се говореше дали например, има нужда от обща данъчна

политика. Според европейските леви има, според европейските десни - няма. Аз много се дразня когато ваши колеги ме питат какво ще правим след 1 януари, когато вече няма да има кой да ни наблюдава и да ни казва какво да правим. А как да правиш обща данъчна политика, защитавайки българския интерес, когато някой ти казва какво да правиш?

Какви са позициите на левите и десните в ЕП за общата енергийна политика?

Тук различията не са между леви и десни, големите са срещу малките. Франция и Германия са против обща енергийна политика, защото много разчитат на либерализация на пазара.

Според договорка в управляващата коалиция за евродепутати ще гласуваме в един, а не в шест изборителни района. Правилният подход ли е това?

Това е въпрос на политическа преценка. Ако районите са шест, има по-голяма опция за гражданите да могат да си изразят мнението на регионално ниво, да не се съобразяват само с политическите централи. Би било по-демократично, с повече уважение към избирателя. Един изборителен район е по-лесен за управление, цялата власт е в ръцете на партийните централи.

Каква е практиката в останалите европейски държави?

Всяка държава решава съобразно своите изборителни принципи. Регламентът за избор на евродепутати е много свободен. Казва се, че е съобразен с националните особености, може вотът да е с преференциални листи. Например, Финландия предложи евродепутатите да се излъчват от националните парламенти, защото активността при вота за евродепутати е много ниска. Полша най-горещо се присъедини към това предложение, но то замря.

Имаше предложения листите да бъдат преференциални, но все още не се знае какво ще е окончателното решение. Одобрявате ли тази идея?

Защо да не я одобрявам? Харесва ми идеята гражданите да подреждат. В тази ситуация в бюлетините ще има листи на партии и гражданите ще казват кой да е първи и кой - втори. Това е много демократично, но трябва да има опит.

Нали от някъде трябва да се започне...

Не възразявам да се започне и от тези избори. Но тогава районите трябваше да са шест или по-добре - 28. В противен случай ще се котират единствено познатите имена. Единственото, което ме притеснява сега, е, че изборите ще бъдат в първата половина на годината, а още нямаме внесен законопроект. Кога ще обучаваме 15 000 секционни изборителни секции как да броят тези преференциални листи? Кога ще обучим застъпниците?

Много ли са държавите в ЕС, в които има преференциално гласуване?

Не са повече от три. Но на изборите за Европейски парламент през 2009 г. принципите ще са други, те ще бъдат унифицирани за всички страни членки. Ще има европейски партийни листи.

Това означава ли, че през 2009 г. централата например на ЕНП ще препоръча в листата да бъде не този, а друг представител на десницата, например някой германец?

И сега европейските правила не забраняват листата на която и да е партия да се води от чужденец. Организацията за 2009 г. е въпрос на допълнителна разработка, всичко ще се предоставя на националното законодателство. Но листите ще бъдат общи за съответните партии.

Европейският регламент дава ли сега право на един кмет например, да се кандидатира за негов член?

Има изисквания кои не могат да бъдат депутати в ЕП. Това са членовете на националните парламенти, тези които заемат длъжности в националните правителства и в службите на

Европейската комисия. И тези, на които националното законодателство не разрешава. Например, българското законодателство не позволява на един кмет да бъде народен представител. Ако парламентът реши, трябва да го сложи в закона, затова казах, че законът е важен. Категорично не може да бъдеш едновременно кмет на столицата и депутат в ЕП.

Но нищо не пречи даден кмет да се кандидатира, а после - да се откаже...

Той може да прецени да не стане евродепутат, каквито случаи имахме в България - кметове, избрани за депутати, се отказаха и си останаха в местната власт. Но за ЕП решението трябва да се вземе преди да се обявят официално изборните резултати, в противен случай кандидатът става евродепутат. Европейският регламент казва: суспендираш участието си в другата позиция във властта - на кмет или на народен представител в националния парламент, докато трае кампанията. В момента, в който те изберат, трябва окончателно да напуснеш. Чисто процедурно това означава, че ако искаш да запазиш позицията си, трябва да го направиш преди официално да са обявени резултатите от вота.

„Временните“ евродепутати обаче ще съвместяват постове си в нашия парламент и в ЕП до избора на постоянни.

Имаше писмо от председателя на ЕП, който казва, че това е възможно. Прави се изключение за България и Румъния, защото става дума за много кратък срок. В договора ни е записано, че трябва да проведем избори до края на 2007 г.

Не се ли налага промяна в конституцията за това?

Не, не се налага.

Неформалният лидер на партия ГЕРБ Бойко Борисов съобщи, че ще поведе листата ѝ.

Имало ли е случаи партийни лидери да са били избрани за евродепутати и после да са се отказали?

Не. Това е неморално и нечестно спрямо избирателя. Няма да цитирам имена, защото ще кажа нещо много лично. Един писател, когото много уважавах, поведе листата в един изборителен район и на първия работен ден на парламента се отказа от депутатството си. Обясни, че бил длъжен да се яви на изборите заради партията си. Но ако си имал ангажимент към партията си, какъв ангажимент имаш към избирателя? Ти си го подвел с името си, с авторитета си.

Според Петър Стоянов изборите за евродепутати са много по-различни от всички досега и лидерите могат да са начало на листата, за да „проведат изборната кампания както трябва“...

Не е нужно за това един лидер да води листата. Лидерът може да ходи на обиколки из страната с всеки един от 18-те кандидати. Не е вярно, че той не е ангажиран с кампанията, ако не е включен в листата.

Съгласна ли сте с мнението на изборния експерт проф. Михаил Константинов ако някой е избран за евродепутат, но се откаже, мандатът да се отнеме от неговата партия и да се прехвърли към тази, която има най-голям остатък?

Това няма как да стане, а и не е демократично. Вярно, че ме е подвела личността, но аз съм гласувала и за определени идеи, за политика. Откъде на къде ще подариш моя глас на противника ми? Не става!

Управляващата коалиция не успя да се споразумее дали хора с двойно гражданство да гласуват в държави извън ЕС. Тук става дума за нашите изселници в Турция. Вашето мнение какво е?

Според мен не е редно изселниците ни в Турция да гласуват. Правото на глас трябва да бъде упражнявано единствено на територията на ЕС, абсурдно е да има изнесени секции извън територията на съюза. Това означава например, да има пунктове за гласуване в Украйна (за полски граждани). Недопустимо е тези хора да формират политиката на ЕС чрез интересите на държава, която не е член на съюза.

Но българската конституция дава право на глас на всички хора с двойно гражданство. Ако тя не бъде променена, те ще гласуват.

Права сте. Тези 400 хиляди български изселници с двойно гражданство, които постоянно живеят в Турция, наистина стават и граждани на ЕС след 1 януари и получават право на глас за ЕП. Но аз казвам какво е моето мнение. Това, че е законно, не означава, че е редно.

Вашата прогноза за резултатите от изборите?

Не зная. От президентските избори насам не съм си пускала радиото. Но ако така вървят десните, имам предвид класическите десни, имат шанс да вкарат от 0 до 2 евродепутати. Това ще бъде трагично за тях и за Европейската народна партия (ЕНП).

От ГЕРБ твърдят, че бъдещите им евродепутати ще отидат в ЕНП.

Ще трябва първо да приемат ГЕРБ в ЕНП. Но Бойко Борисов направи стъпка в тази посока, като сключи споразумение с Анастасия Мозер.